

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/930-6
Saksbehandler Linn Iren Engemyr Knutsen

Utvalg	Møtedato
Kommunestyret 2023 - 2027	30.10.2025
Oppvekst- og utdanningsutvalget 2023 - 2027	21.10.2025
Helse- og omsorgsutvalget 2023 - 2027	21.10.2025
Flerkulturelt utvalg 2023 - 2027	20.10.2025
Formannskapet 2023 - 2027	23.10.2025

Oppfølging av enslige mindreårige flyktninger over 18 år

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Alle enslige mindreårige flyktninger (EM) skal tilbys oppfølging fra Flyktningetjenesten etter fylte 18 år og med varighet til fylte 20 år. EM som takker ja til oppfølging etter kontrakt skal motta sosial- og økonomisk støtte etter gjeldende satser og bestemmelser.

Vedlegg

Forslag Oppfølgingskontrakt mellom EM over 18 år og Grimstad kommune
Beregningsutvalget 2023

Kommuneplanen

Saken har relevans for flere av kommunens planer og satsningsområder. Saken berører for eksempel kommuneplanens samfunnsdel og forebyggende plan. I kommuneplanens samfunnsdel er saken spesielt relevant for satsningsområdet Livsmestring i alle faser: Kommunen skal bidra til å redusere utenforskap, tilrettelegge for gode levekår og alle skal gjennomføre utdanningsløpet. På satsningsområdet Kompetansebyen er saken relevant for målet om å jobbe med tidlig innsats og forebyggende arbeid og målet om at unge skal ha en aktiv og medvirkende hverdag.

Sammendrag

Arbeidet med bosetting av EM ble i Grimstad kommune etablert svært raskt etter oppfordring fra IMDi. Etter bosetting av EM i alderen 16-17 år har Grimstad kommune vurdert hvilken modell som skal velges for oppfølging og økonomisk støtte etter 18 år. Flyktningtjenesten har forhørt seg med andre kommuner som driver tilsvarende arbeid. Basert på Grimstad kommunes egne erfaringer, andre kommuners erfaringer og gjeldende satser på Nav har kommunedirektøren vurdert den økonomiske støtten til gjeldende forslag: Livsopphold/økonomisk støtte til EM over 18 år skal dekke blant annet mat, klær, hygiene, transport og internett. De får utbetalt 6800,- i livsopphold. Dersom de mottar stipend vil dette trekkes fra satsen på livsopphold, og de får utbetalt tilsvarende mindre. Alle EM som er i opplæring må søke stipend.

Dersom EM ikke følger sine forpliktelser i kontrakten, vil kontrakten avsluttes og oppfølging og økonomisk hjelp opphøre. EM som ikke ønsker å ta imot oppfølging fra Flyktnings-tjenesten kan henvende seg til Nav ved behov for hjelp. Flyktnings-tjenesten og Nav er i dialog, og begge ønsker primært å legge til rette for at EM tar imot oppfølging hos Flyktnings-tjenesten frem til fylte 20 år.

Ved å tilby individuelt tilpasset oppfølging etter fylte 18 år tror Grimstad kommune at overgangen til voksenlivet blir tryggere og mer forutsigbar. Samtidig vil oppfølging fra voksenpersoner de enslige mindreårige har tillit til kunne bidra til å forhindre utenforskap for en gruppe sårbare ungdommer.

I IMDi (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) rapport; Kommunenes utgifter til bosetting og integrering av flyktninger og nyankomne innvandrere i 2023 (Beregningsutvalgets rapport) framkommer det at tilskuddene til EM er tilstrekkelige til å dekke kommunens kostnader. Slik Flyktnings-tjenesten vurderer det vil dette også gjelde i Grimstad med den modellen som er valgt for oppfølging av EM etter fylte 18 år.

Fakta

Det vises til sak 25/930-1 Bosetting av enslige mindreårige flyktninger. Saken omfattet i hovedsak bosetting og integrering av enslige mindreårige flyktninger (EM) i alder 16-17 år. Dette fordi det var EM i den aldersgruppen Grimstad kommune ble bedt om å ta imot i anmodningen fra IMDi. Arbeidet med bosetting av EM ble etablert svært raskt etter oppfordring fra IMDi, da det var mange EM som var på mottak og ventet på en bosettingskommune. Situasjonen er uendret.

Etter bosetting av ungdommer i alderen 16-17 år har Grimstad kommune jobbet med å finne modeller for oppfølging av EM etter fylte 18 år. Dette innebærer også hvilke økonomiske ytelser de skal få tilbud om, og hvordan dette skal utbetales. Det er opp til hver kommune å etablere den modellen for oppfølging og økonomisk støtte som passer best gitt lokale forhold og forutsetninger. Flyktnings-tjenesten har forhørt seg med andre kommuner som driver tilsvarende arbeid. Basert på Grimstad kommunes egne erfaringer, andre kommuners erfaringer og gjeldende satser på Nav foreslår Flyktnings-tjenesten at det tilbys oppfølging for alle EM over 18 år. De vil få tilbud om livsopphold på inntil 6800 kroner, og økonomisk støtte til fritidsaktiviteter, ferier i Norge, husleie, strøm og støtte til førerkort. Tilbud om økonomisk støtte er vurdert utfra etablerte satser hos Nav. Se gjeldende forslag med flere detaljer under punktet Økonomiske og administrative konsekvenser.

Grimstad foreslår at hver EM får tilbud om videre oppfølging etter fylte 18 år om lag 6 måneder i forkant av at de blir myndige. Hva oppfølgingen inneholder skal tilpasses individuelt og skal skrives ned i kontrakts form. Det er frivillig for EM over 18 år å ta imot denne oppfølgingen, men de vil sterkt bli anbefalt å ta imot oppfølgingen av både Flyktnings-tjenesten og Nav.

Oppfølgingen skal ha som mål å sikre nødvendig støtte og oppfølging for EM som har fylt 18 år og som tidligere har vært under oppfølging som EM. Målet er at overgangen til voksenlivet blir trygg og forutsigbar. Samtidig vil oppfølging fra voksenpersoner de enslige mindreårige over 18 år har tillit til kunne bidra til å forhindre utenforskap for en gruppe sårbare ungdommer. Oppfølgingen skal tilpasses ungdommens behov og kan inkludere veiledning og opplæring. Dette kan være biveiledning, veiledning på personlig økonomi og støtte til nettverksbygging. EM over 18 år forplikter seg på sin side til å delta aktivt i oppfølgingsmøter og i annen avtalt aktivitet. I tillegg skal de samarbeide med kontaktperson og eventuelle andre tjenesteytere.

Dersom EM ikke følger sine forpliktelser i kontrakten, vil kontrakten avsluttes og oppfølging og

økonomisk hjelp opphøre. EM over 18 år som ikke ønsker å ta imot oppfølging fra Flyktningsjenesten kan henvende seg til Nav ved behov for hjelp. Flyktningsjenesten og Nav er i tett dialog, og begge ønsker primært å legge til rette for at EM tar imot oppfølging hos Flyktningsjenesten frem til fylte 20 år. Hvert enkelt av disse eventuelle tilfellene vil diskuteres mellom Nav og Flyktningsjenesten.

Se vedlagte forslag til kontrakt.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Tilskudd

Kommunen søker om tilskudd når det bosettes enslige mindreårige flyktninger etter avtale med IMDi. Kommunen mottar integreringstilskudd i fem år, og for det første bosettingsåret er tilskuddet kr. 187 000. I tillegg mottar kommunen et eget tilskudd til enslige mindreårige flyktninger som skal dekke aktiviteter og tiltak som bidrar til at enslige mindreårige flyktninger blir bosatte så raskt som mulig og får et godt bo- og omsorgstilbud. Tilskuddet er på kr. 1 198 000 kroner per år til og med det året barnet fyller 16. I årene 17-20 mottar kommunen kr. 753 500 per år per EM.

I IMDis rapport; Kommunenes utgifter til bosetting og integrering av flyktninger og nyankomne innvandrere i 2023 (Beregningsutvalgets rapport) framkommer det at tilskuddene til EM er tilstrekkelige til å dekke kommunens kostnader. Slik Flyktningsjenesten vurderer det vil dette også gjelde i Grimstad med den modellen som er valgt for oppfølging av EM etter fylte 18 år.

Bemanning

For å sikre et godt og koordinert arbeid med ungdommene bruker Flyktningsjenesten 50 % ressurs som gruppeleder og 50 % ressurs til fast kontaktperson for alle EM. I tillegg lønnes flere miljøarbeidere i til sammen 90 % ressurs til oppfølging og veiledning på ettermiddag, kveld og i helg. Alle miljøarbeiderne snakker samme språk som ungdommene de følger opp. Omfanget evalueres jevnlig og tilpasses ungdommenes behov.

Livsopphold

Livsopphold/økonomisk støtte til EM over 18 år skal dekke blant annet mat, klær, hygiene, transport og internett. De får utbetalt 6800,- i livsopphold. Dersom de mottar stipend vil dette trekkes fra satsen på livsopphold, og de får utbetalt tilsvarende mindre. Alle EM som er i opplæring må søke stipend.

I tillegg til livsopphold dekkes husleie og strøm, og de får tilbud om:

Ferier og reiser: årlig kr. 2 000,- i året for ferier/reiser i Norge

Førerkort: Dekkes inntil kr. 20 000. Resterende må ungdommen dekke selv, ved f.eks.

sommerjobb, helgejobb og lignende. (Teoriprøven tas først for å sikre at ungdommen klarer den delen. Ansatte tilbyr ikke øvelseskjøring)

Fritidsaktiviteter: Kan få dekket utgifter til 2 fritidsaktiviteter

Etter behov: Det kan vurderes dekning av andre utgifter, men dette skal avstemmes etter Nav sine satser for tilsvarende behov.

Beløpene vil kunne justeres etter evaluering i løpet av 2025 og i samarbeid med Nav. Deretter vil beløpet vurderes årlig. Dette også i samarbeid med Nav.

Vurderinger:

Arbeidet med bosetting av EM ble etablert svært raskt etter oppfordring fra IMDi da det var mange EM som var på mottak og ventet på en bosettingskommune. Etter bosetting av 16-17 åringer har Grimstad kommune vurdert hvilken modell som skal velges for oppfølging og økonomisk støtte etter fylte 18 år. Flyktningtjenesten har forhørt seg med andre kommuner som driver tilsvarende arbeid.

Basert på Grimstad kommunes egne erfaringer, andre kommuners erfaringer og gjeldende satser på Nav har kommunedirektøren vurdert den økonomiske støtten slik som foreslått i denne saken. Ved å tilby tilpasset oppfølging etter fylte 18 år tror Grimstad kommune at overgangen til voksenlivet blir tryggere og mer forutsigbar. I samarbeid med Nav er det etablert en felles forståelse om at det primært er et ønske om å legge til rette for at EM tar imot oppfølging hos Flyktningtjenesten frem til fylte 20 år.

Alternative løsninger

Å ikke tilby en kontrakt med oppfølging av Flyktningtjenesten med avklart økonomisk støtte. EM over 18 år vil da ha rett til å henvende seg til Nav, og de vil motta økonomisk støtte i henhold til etablerte satser. Kommunedirektøren mener at et slikt alternativ, selv om det økonomisk vil kunne være gunstigere på 1-2 års sikt, vil kunne medføre økte sosialhjelpskostnader og reduserte skatteinntekter til kommunen på lengre sikt som følge av dårligere integrering av EM.

Konklusjon

Kommunedirektøren foreslår at alle EM skal tilbys oppfølging fra Flyktningtjenesten etter fylte 18 år og med varighet frem til fylte 20 år. EM som takker ja til oppfølging etter kontrakt skal motta sosial- og økonomisk støtte etter gjeldende satser og bestemmelser. Kommunedirektøren mener at ved å tilby individuelt tilpasset oppfølging til EM etter fylte 18 år vil overgangen til voksenlivet blir tryggere og mer forutsigbar. I tillegg vil oppfølgingen kunne bidra til å forhindre utenforskap for en gruppe sårbare ungdommer.